

Polonec Andrej (1906-1984)

Etnograf, muzeológ, stredoškolský profesor, PhDr., CSc.

Roku 1926 absolvoval gymnázium v Martine, roku 1936 FF UK v Bratislave (dejepis-zemepis), roku 1948 obhájil na FF KU v Prahe dizierčnú prácu v odbore etnografia *Oravské Plátenníctvo*. V rokoch 1927-1951 učiteľ a stredoškolský profesor v rôznych mestách, 1951-1952 pracovník Národného ústavu SAV v Bratislave, od roku 1952 vedúci pracovník SNM v Martine. Člen, funkcionár i čestný člen Slovenskej národopisnej spoločnosti. Polonec patril k zakladateľskej generácii etnografie a muzeológie. Od roku 1936 systematicky spolupracoval so SNM v Martine. Popri zberateľstve sa venoval výskumu najmä tradičných zamestnaní ľudu, zaniknutých remesiel a ľudového výtvarného umenia. Po roku 1952 ako profesionálny múzejník naplno rozvinul výskumnú a publikačnú činnosť, ktorú spájal s potrebami múzea, dopĺňa zbierkové fondy. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zameriaval na hmotnú kultúru: *Slovenské opasky, kapsy a spínadlá* (1960), *Pukanská keramika* (spolu s M. Turzovou, 1962), *Slovenské valašky, fokoše a čakany* (1963), *Tvarované a zdobené palice* (1977). Viacero štúdií napísal o doplnkových zamestnaniach, zaniknutých druhoch domácej výroby a remesiel, problematike ľudového výtvarného umenia. Venoval sa tiež dejinám MSS a jej čelným predstaviteľom. Značná časť Poloncovej vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti je spojená s budovaním Múzea slovenskej dediny pri SNM v Martine; roku 1960 bol poverený prípravou jeho výstavby. Publikoval terénne výskumy, vyjadroval sa k metodickým otázkam, odborne popísal viaceré objekty ľudového i sakrálneho staviteľstva. Významná je jeho aktivita pri rozvoji národopisnej regionalistiky, ktorej bol priekopníkom. Prispel do viacerých monografií regiónov, miest a obcí. Šírkou záujmov a publikačnou činnosťou sa zaradil medzi najaktívnejších slovenských národopiscov a muzeológov. Cena Andreja Kmeťa za zásluhy o rozvoj slovenského múzejníctva (1970).